USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu ve věcech volebních, ve věcech místního a krajského referenda a ve věcech politických stran a politických hnutí složeném z předsedy senátu Tomáše Langáška (soudce zpravodaj), soudkyně Michaely Bejčkové a soudců Josefa Baxy, Radana Malíka, Petra Mikeše, Pavla Molka a Ivo Pospíšila v právní věci navrhovatele: **J. Z.**, a účastníků řízení: **1) Ing. Petr Pavel, M.A.** a **2) Ing. Tomáš Kulhánek, MBA**, oba zastoupeni JUDr. Františkem Vyskočilem, Ph.D., advokátem, sídlem Voršilská 130/10, Praha 1, a **3) Státní volební komise**, sídlem nám. Hrdinů 1634/4, Praha 4, o návrhu na neplatnost volby prezidenta republiky konané ve dnech 13. a 14. ledna 2023 (I. kolo) a 27. a 28. ledna 2023 (II. kolo),

takto:

I. Návrh na vyslovení neplatnosti volby Ing. Petra Pavla, M.A., prezidentem republiky **se zamítá**.

II. Ve zbytku **se** návrh **odmítá**.

III. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Volební stížnost

[1] Nejvyšší správní soud obdržel dne 7. února 2023 návrh (volební stížnost), jímž se výše uvedený navrhovatel domáhá vyslovení neplatnosti volby prezidenta republiky konané ve dnech 13. a 14. ledna 2023 (I. kolo) a 27. a 28. ledna 2023 (II. kolo), jejího opakování a toho, aby byli k opakované volbě řádně zaregistrováni všichni kandidáti, kteří nejpozději 8. listopadu 2023 podali kandidátní listinu u Ministerstva vnitra (s výjimkou Josefa Středuly).

[2] Podstatou volební stížnosti je podezření navrhovatele na manipulaci s výsledky volby prezidenta republiky. Navrhovatel poukazuje na to, že ve „volebním“ vysílání ČT24

v sobotu 28. ledna 2023, v čase 17:03 až 17:04, se snížil jak počet hlasů pro Andreje Babiše o 291 hlasů, tak podíl platných hlasů pro něj o 0,01 procenta. Zároveň se snížil i počet hlasů pro Petra Pavla o 110 hlasů, jeho podíl na celkovém počtu platných hlasů však vzrostl o 0,01 procenta. Navrhovatel tvrdí, že z povahy věci se počet hlasů pro jednotlivé kandidáty nemůže v čase snižovat (a už vůbec to podle něj nemůže vést ke zvýšení procentuálního zisku). Z toho navrhovatel usuzuje, že byl při volbě prezidenta republiky využit „*zmanipulovaný volební software*".

[3] Nejvyšší správní soud nezasílal volební stížnost k vyjádření účastníkům řízení, neboť tak učinil v obsahově totožné věci sp. zn. Vol 67/2023.

II. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[4] Podle § 66 zákona č. 275/2012 Sb., o volbě prezidenta republiky a o změně některých zákonů (zákon o volbě prezidenta republiky), se návrhem na neplatnost volby prezidenta může domáhat ochrany u soudu mimo jiné každý občan zapsaný do stálého seznamu voličů. Návrh je třeba podat nejpozději 7 dnů po vyhlášení celkového výsledku volby prezidenta Státní volební komisí. Návrh na neplatnost volby prezidenta může podat navrhovatel, má-li za to, že byla porušena ustanovení zákona způsobem, který hrubě ovlivnil výsledek volby prezidenta.

[5] Podle § 90 odst. 5 věty první a druhé zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s."), se za podmínek stanovených zvláštním zákonem (tj. zákonem o volbě prezidenta republiky) může občan domáhat rozhodnutí soudu o neplatnosti volby. V řízení o neplatnosti volby jsou účastníky navrhovatel, příslušný volební orgán, nejméně dvacet poslanců nebo nejméně deset senátorů, na jimiž podané kandidátní listině byl uveden kandidát, jehož volba byla napadena, nebo občan, na jehož kandidátní listině byl uveden kandidát, jehož volba byla napadena, a ten, jehož volba byla napadena.

[6] Navrhovatel je občanem České republiky, který má trvalý pobyt v Kopřivnici, kde je také zapsán ve stálém seznamu voličů (§ 30 zákona o volbě prezidenta republiky ve spojení s § 28 odst. 1 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů). Je tedy aktivně legitimován k podání návrhu na neplatnost volby prezidenta.

[7] Okruh účastníků řízení o návrhu na neplatnost volby prezidenta je jednoznačně vymezen zákonem (citovaný § 90 odst. 5 s. ř. s.). Kromě navrhovatele jsou účastníky řízení příslušný volební orgán (tj. Státní volební komise), ten, kdo podal kandidátní listinu, na níž byl uveden kandidát, jehož volba byla napadena (v tomto případě Tomáš Kulhánek, který navrhl registraci kandidátní listiny zvoleného kandidáta Petra Pavla), a ten, jehož volba byla napadena (tj. zvolený kandidát Petr Pavel). Okruh účastníků řízení je vymezen taxativním (uzavřeným) výčtem, a proto Nejvyšší správní soud nejednal jako s účastníky s Českým statistickým úřadem ani se společností O2 Czech republic s.r.o. přesto, že tak byli ve volební stížnosti označeni.

[8] Navrhovatel poukazuje na okolnosti, které podle něj narušily proces volby, a tvrdí, že tato porušení měla významný vliv na výsledek volby. Volební stížnost je tedy projednatelná a soud se jí věcně zabýval.

[9] Aby volební stížnost mohla být úspěšná, musí být prokázáno *porušení zákona, které hrubě ovlivnilo výsledek volby prezidenta* (§ 66 odst. 2 zákona o volbě prezidenta republiky). Z důvodu přehlednosti rozdělil Nejvyšší správní soud v minulosti podmínky přezkumu do tří kroků (usnesení ze dne 2. července 2004, čj. Vol 6/2004-12, č. 354/2004 Sb. NSS; ze dne 4. července 2006, čj. Vol 36/2006-21, č. 960/2006 Sb. NSS; a ze dne 15. února 2018, čj. Vol 16/2018-33, č. 3717/2018 Sb. NSS). Soud tak postupně zkoumá, zda je dána

- nezákonnost, tj. porušení některých ustanovení zákona vážícího se na průběh volby;
- vztah mezi touto nezákonností a výsledkem volby;
- zásadní intenzita této nezákonnosti, která hrubě ovlivnila výsledek volby.

[10] Navrhovatel v prvé řadě musí označit konkrétní zákonná pravidla, která podle něj byla porušena. Teprve následně může namítat, že tato nezákonnost hrubě ovlivnila výsledek volby. I zde však má navrhovatel vysvětlit, proč je o tom přesvědčen, neboť ne každá nezákonnost nutně ovlivní výsledek. Taková konkrétní tvrzení a vysvětlení však projednávaná volební stížnost nepřináší.

[11] Navrhovatel zpochybňuje výsledky volby prezidenta republiky, neboť na informační liště ve vysílání ČT24 v sobotu 28. ledna se po 17. hodině, tedy v závěru sčítání hlasů, se snížil počet hlasů pro oba kandidáty a změnil se i procentuální odstup mezi oběma kandidáty o dvě setiny procenta ve prospěch kandidáta Petra Pavla.

[12] Úvodem soud vyvrací navrhovatelovu mylnou domněnku, že informace o výsledcích hlasování průběžně zveřejňované ve vysílání ČT24 mohly mít vliv na zákonnost volby prezidenta republiky. Tyto informace jsou jen neformálně mediálně sdělovanými údaji, které nemají vliv na konečný výsledek volby prezidenta republiky (a to i kdyby média při prezentování výsledků skutečně pochybila – což se tady ovšem nestalo).

[13] Jediným oficiálním zdrojem údajů o celkovém počtu platných hlasů pro jednotlivé kandidáty je sdělení Státní volební komise o vyhlášení celkového výsledku volby prezidenta republiky konané ve dnech 13. a 14. ledna 2023 (I. kolo) a 27. a 28. ledna 2023 (II. kolo). Sdělení bylo vyhlášeno dne 31. ledna 2023 pod číslem 27/2023 Sb. podle § 57 odst. 1 zákona o volbě prezidenta republiky. Tyto výsledky (a jejich zdroje, tedy zápisy okrskových volebních komisí) však navrhovatel nezpochybnil.

[14] Navrhovatel upozornil jen na neobvyklé snížení počtu hlasů v situaci, kdy by se průběžný počet hlasů měl z povahy věci jen zvyšovat (nebo aspoň nesnižovat). Ačkoli toto tvrzení přímo neukazuje na porušení konkrétního ustanovení zákona, obrátil se soud již v řízení sp. zn. Vol 67/2023, které se týká obsahově totožného návrhu, na Český statistický úřad (jako na orgán, který technicky zabezpečuje systém zpracování výsledku volby prezidenta), aby získal vysvětlení tohoto jevu, a mohl tak reagovat na navrhovatelovy pochybnosti.

[15] Český statistický úřad k tomu sdělil, že za výsledky hlasování je vždy odpovědná okrsková volební komise, která vyhotoví zápis o průběhu a výsledku hlasování a zašle jej Českému statistickému úřadu. Úřad zadá výsledky do centrální databáze, odkud se údaje promítají na server www.volby.cz a odkud je přebírají média. Pokud ovšem okrsková

volební komise zjistí, že v původním záznamu udělala chybu, zápis opraví. Stejně tak výsledky hlasování opraví i Český statistický úřad.

[16] Podle sdělení Českého statistického úřadu zjistila takovou chybu okrsková volební komise č. 2 z obce Buštěhrad. Tato komise v původním zápisu uvedla, že kandidát Andrej Babiš získal 291 hlasů a kandidát Petr Pavel 110 hlasů. Správný počet hlasů byl však opačný, tedy 110 hlasů pro Andreje Babiše a 291 hlasů pro Petra Pavla. Komise proto zaslala opravený zápis Českému statistickému úřadu. Ten provedl opravu tak, že z centrální evidence v prvém kroku vymazal nesprávně zapsaná data. V okamžiku, kdy úřad vymazal nesprávná data, se snížil počet hlasů pro oba kandidáty (o 291 hlasů pro Andreje Babiše a o 110 hlasů pro Petra Pavla). Protože Andreji Babišovi ubylo při opravě více hlasů než Petru Pavlovi, změnil se pro danou chvíli i jejich podíl na celkovém počtu platných hlasů.

> Před opravou byl celkový počet platných hlasů pro jednotlivé kandidáty a podíl těchto hlasů na celkovém počtu platných hlasů takový:
>
> Celkový počet platných hlasů pro Petra Pavla: 3 358 598
> (3 358 598 / 5 759 020 * 100 = 58,318915... %, zobrazeno na dvě desetinná místa bez zaokrouhlení tedy **58,31 %**)
> Celkový počet platných hlasů pro Andreje Babiše: 2 400 422
> (2 400 422 / 5 759 020 * 100 = 41,681085... %, zobrazeno na dvě desetinná místa bez zaokrouhlení tedy **41,68 %**)
>
> Po odebrání nesprávných dat se celkový počet platných hlasů pro jednotlivé kandidáty a podíl těchto hlasů na celkovém počtu platných hlasů dočasně změnil takto:
>
> Celkový počet platných hlasů pro Petra Pavla: 3 358 488
> (3 358 488 / 5 758 619 * 100 = 58,321066... %, zobrazeno na dvě desetinná místa bez zaokrouhlení tedy **58,32 %**)
> Celkový počet platných hlasů pro Andreje Babiše: 2 400 131
> (2 400 131 / 5 758 619 * 100 = 41,678934... %, zobrazeno na dvě desetinná místa bez zaokrouhlení tedy **41,67 %**)

[17] Nejvyšší správní soud tak shrnuje, že procentuální podíl hlasů (a tedy i procentuální odstup mezi oběma kandidáty) se změnil vzhledem k úměře mezi počtem platných hlasů pro jednotlivého kandidáta a celkovým počtem platných hlasů. Zpochybňovanou změnu v podílu hlasů tedy způsobil matematický postup známý jako *trojčlenka*, nikoli „*zmanipulovaný software*“.

[18] Český statistický úřad dále uvedl, že bezprostředně po výmazu chybných dat zapsal jako druhý krok správné výsledky. Média zveřejnila v danou chvíli průběžné výsledky hlasování v okamžiku mezi výmazem chybných dat a zápisem opravených výsledků. Protože média mohou stahovat aktuální výsledky každých třicet sekund, počet platných hlasů u obou kandidátů po určitou dobu televizního vysílání klesl. Český statistický úřad však nemá vliv na četnost aktualizací ani na případný časový posun ve vysílání. Bylo proto věcí médií, zda aktualizovala průběžné výsledky zrovna v okamžiku opravy a kdy tento výsledek vysílala.

[19] Nejvyšší správní soud na tomto postupu neshledává nic nezákonného. Okrsková volební komise i Český statistický úřad při opravě a zpracování výsledků hlasování jen plnily své zákonné povinnosti podle § 52 a § 53 zákona o volbě prezidenta republiky.

[20] Je ostatně žádoucí, aby volební komise opravila chybu ihned po jejím zjištění, nejpozději pak do dvaceti čtyř hodin po ukončení hlasování. Buštěhradská okrsková volební komise proto postupovala správně, pokud chybu opravila a odeslala zápis s opravenými údaji Českému statistickému úřadu. Úřad pak, jak mu to ukládá zákon, znovu zpracoval zápis, tentokrát s opravenými údaji. Mediální zveřejnění právě toho průběžného výsledku hlasování, který vznikl v důsledku opravného mezikroku až v úplném závěru sčítání hlasů, mohlo možná některé voliče zmást. (Dalších oprav, které úřad také provedl, si voliči ani nemohli všimnout, protože oprava buď proběhla mezi jednotlivými aktualizacemi údajů na televizní informační liště, nebo byla překryta množstvím hlasů přibývajících do celkového součtu.) Rozhodně však zobrazením tohoto mezikroku nebyl porušen zákon, a už vůbec to nemůže zpochybnit celkový výsledek volby prezidenta republiky.

III. Závěr a náklady řízení

[21] Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud zamítl návrh na vyslovení neplatnosti volby prezidenta. K tomu, aby pro volbu prezidenta v novém termínu zaregistroval všechny kandidáty, kteří nejpozději 8. listopadu 2022 podali kandidátní listinu u Ministerstva vnitra (s výjimkou Josefa Středuly), pak soud vůbec nemá pravomoc. Chybí tu tedy základní podmínka řízení [§ 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] a soud volební stížnost v této části odmítl.

[22] Výrok o nákladech řízení se opírá o § 93 odst. 4 soudního řádu správního, podle něhož nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Usnesení nabývá právní moci dnem vyvěšení na úřední desce Nejvyššího správního soudu (§ 93 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto usnesení **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 21. února 2023

JUDr. Tomáš Langášek, LL.M.
předseda senátu